Rakli

Kiinteistönomistajat
ja rakennuttajat

HE rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja MRL:n muuttamisesta

Ympäristövaliokunta 19.10.2022

Jyrki Laurikainen
Toimitusjohtaja

Yleistä RYTJ ja RakL

- Rakli pitää kannatettavana lakiluonnoksen tavoitteiksi ilmoitettua yhteen toimivan, ajantasaisen ja valtakunnallisen alueidenkäytön ja rakentamisen päätöksiä koskevan tietojärjestelmän perustamista.
- Tietojärjestelmän tarkoitukseksi on säädetty hyvin laajasti: ”palvella alueidenkäyttöä ja rakentamista koskevia tiedonsaannin tarpeita”.
- Tarpeettoman tiedon keräämistä tulisi välttää nyt ja jatkossakin
- RYTJiin vain tieto, jota viranomaiset keskeisesti tarvitsevat lakisääteisiin tarpeisiinsa
- RYTJin tiedolla on oltava olemassa oleva päivitysprosessi eli kaavaprosessi tai rakennuslupapäätösprosessi
- Vaikutusten arviointi on puutteellinen ja kustannukset tulevat olemaan huomattavat
- RYTJ-lain pykälien sirotteleminen myös rakentamislakiin on korjattava

Tavoite: RYTJ:iin kerättävä vain viranomaiskäytössä tarpeellista tietoa

- RYTJ on tarkoitus toteuttaa vaiheittain, niin että tulevista tietovarannoista säädetään myöhemmissä vaiheissa, nyt säädetään rakentamistiedoista ja alueidenkäyttötiedoista
  - Perusteluissa useita mainintoja tietojärjestelmän kasvattamisesta uusilla tiedoilla myöhemmissä vaiheissa
  - Esimerkiksi 2 §:ssä tietojärjestelmän tarkoitukseksi on säädetty laajasti: *"palvella alueidenkäyttöä ja rakentamista koskevia tiedonsaannin tarpeita"*. Pykälän säännöskohtaisen perustelun mukaan: *"tietotarpeita olisivat esimerkiksi tutkimus, tilastotuotanto, elinkeinotoiminta ja viranomaisten päätöksenteon valmistelu"*.
- Kannatettavaa on esityksessä mainittu tavoite tehostaa viranomaisprosesseja ja viranomaisen toimintaa niin, että *"tietojärjestelmän tiedot olisivat peräisin viranomaisilta ja välitettäisiin valtion viranomaisten järjestelmiin kerran, jolloin niitä voisi hyödyntää eri viranomaisissa"*.

→ Esityksen pitäisikin selkeästi rajata tiedon keräämisen tarkoitus nyt ja jatkossa laissa säädettyihin olennaisiin viranomaiskäyttötarkoituksiin

Rakli

Tavoite: Rakentamistietovarantoon vietävän tiedon on perustuttava rakentamislupapäätöstasoiseen tietoon

- Keskeiset tietotarpeet sisältyvät rakennuslupapäätöksen aineistoon
- Rakennuslupapäätökset tiedot päivittyvät uudella luvalla
- Yksityiskohtaiselle tiedolle ei ole riittävän selkeää tarvetta eikä esimerkiksi tutkimuskäyttöä voida sellaiseksi tulkita
- Rakennetun ympäristön turvallisuuden kannalta ei ole perusteltua tehdä yksityiskohtaisista suunnitelmista julkisia

Rakli

Rakentamisesta kerättävien tietojen sisältö tuotava RYTJ-lakiin

- RYTJ-ehdotuksen 7 §:n mukaan: ”Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään julkaistavista rakentamista koskevista tiedoista säädetään rakentamislain 72 § ja 73 §:ssä.”

→ Rakentamisesta kerättävien tietojen sisältö tulisi tuoda rakentamislakiehdotuksesta RYTJ-lakiin, koska viittaussäännös tekee kokonaisuuden hahmottamisesta haasteellista eikä sen perusteella saa käsitystä minkälaisista rakentamista koskevista tiedoista on kyse. Myös RYTJ:n säännösperusteluihin tulisi lisätä kuvaukset ja esimerkit 7 §:n perusteella tallennettavista tiedoista.

§ 73 Rakentamislupiin liittyvien tietojen julkaiseminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä, siirto RakLaista RYTJ-lakiin

- **Muutosehdotus:** 73 § Rakentamisen lupiin liittyvien tietojen julkaiseminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä (poistettavaksi 1 momentista yliviivattu teksti)
  - *Kunnan on julkaistava rakennuksen tai muun rakennuskohteen päivitetty rakentamislupapäätös liitteineen, maisematyölupapäätös, purkamislupapäätös, poikkeamislupapäätös, ~~rakennuksen suunnitelmamalli, rakennuksen toteumamalli ja tiedot~~ rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen.*
  - *Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksesta edellytettävistä tiedoista sekä lupapäätösten ja rakennusta koskevien suunnitelmamallien ja toteutumamallien ja tietojen yhteentoimivista ja koneluettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta.*
- 61 §:ssä säädetty rakentamislupa liitteineen sisältää rakennuksen suunnitelmamallin, jota ei ole tarpeen toistaa tässä kohdassa. Lisäksi toteumamallin toimittamiselle ei ole viranomaistarvetta, joten sitä ei pidä toimittaa rakennusvalvontaan eikä sitä kautta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.
- 122 §:n muutosehdotuksessa määrätään, että *Jos rakennuslupahakemuksen liitteenä olevaan suunnitelmamalliin on tullut muutoksia, on päivitetty suunnitelmamalli toimitettava valvontaan.*

Rakli

§ 72 Rannuksen viranomaiskatselmusten tietojen julkaiseminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä, siirto RakLaista RYTJ-lakiin, ei muutoksia pykäliin

- **72 § Rakennuksen viranomaiskatselmusten tietojen julkaiseminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä**
- Kunnan on julkaistava tiedot aloitusilmoituksesta tai aloituskokouksesta, pohjakatselmuksesta, sijaintikatselmuksesta, osittaisesta loppukatselmuksesta ja loppukatselmuksesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa siten, että ne ovat muiden viranomaisten saatavilla rajapintoja käyttäen.
- Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rakennuksen aloitusilmoituksesta, aloituskokouksesta, pohjakatselmuksesta, sijaintikatselmuksesta, osittaisesta loppukatselmuksesta ja loppukatselmuksesta toimitettavien tietojen sisällöstä ja tietojen koneluettavasta muodosta.

Elinkeinoelämä mukaan asetusten valmisteluun

- Rakentamislakiehdotuksen 73.2 §:n mukaan ympäristöministeriön asetuksella annettaisiin *”tarkempia säännöksiä rakennuksesta edellytettävistä tiedoista sekä lupapäätösten ja rakennusta koskevien suunnitelmamallien ja toteutumamallien ja tietojen yhteen toimivista ja koneluettavista tiedoista ja niiden toimittamisesta.”*
  - Ehdotuksella annetaan liian avoin valtakirja ympäristöministeriölle päättää esimerkiksi rakennuksesta kerättävistä tiedoista sekä toteumamallista, joista ei ole säädetty tarkemmin RYTJ-lakiehdotuksessa eikä rakentamislakiehdotuksessa.
  - RYTJn aiheuttamia vaikutuksia ei voi arvioida, koska asetusluonnosta ei ole esitetty.
- → Ympäristövaliokunnan tulisi tehdä kirjaus, jossa edellytettäisiin sidosryhmien ja elinkeinoelämän kanssa tehtävää yhteistyötä asetuksien valmistelussa, ei pelkästään asetuksien lausuntovaiheessa. Lisäksi edellytyksenä on, että kaikkia asetuksia laadittaessa on tarkasteltava asetuksen aiheuttamia kokonaisvaikutuksia rakentamisen markkinaan, kustannuksiin ja lupaprosessien sujuvuuteen.

Rakli

Rakli

Kiinteistönomistajat
ja rakennuttajat

Kiitos!

Jyrki Laurikainen

040 844 2573

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry

Annankatu 24, 2. krs

00100 Helsinki

